

CLEVELANDSKA AMERIKA.

— Izdaja v torek in petek. —

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
Za Cleveland po pošti .. \$2.50
Posamezne številke po 3 centa.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Vas pisma, dopisi in denar naj se pošiljajo na:
"Clevelandska Amerika"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandska Amerika"
Issued Tuesdays and Fridays
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians (Krajinars) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 189

"Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879."

No 102 Fri Dec 22'11 Vol IV

88

Vzgoja otrok.

Mnoge matere mislijo, da je njih otrok jezen, pa jim takoj v prvih mesecih dajejo piti mnogo vode, in nekatere celo vina ali druge pijače, ki so premočne za otroka. Zdravemu otroku, ki ima dovolj sesanja, ni treba do šestega meseca nobene druge hrane kakor materino mleko, tudi druge pijače ne potrebuje. Kadar pa se otrok iz kakšnega vzroka sploh znoji, tedaj je otrok jezen v resnici, in treba mu je dati kakke pijače, toda najboljša je prekuhana voda, pa voda od kamnilc, ali pa čiste, lahke juhe od kokošij. Šele kadar je otrok star kakih šest mesecev in več se mu lahko daje redno nekoliko lahke juhe. Nikdar pa ne smete otroka navaditi na vino ali na spiritozne pijače vsaj pred 4. letom ne.

Mnoge matere dajejo otrokom prav rad kako stvar v usta, da je otrok sosa, da se tako pomiri. Da bi te matere vedele, koliko to otroku škoduje, ne bi mu nikdar dajale takih stvari v usta. Otroci starišev, ki so živeli pred kakimi dvesto leti in prej, niso ničesar vedeli o raznih "cuceljnih", pač pa so jim zadoščevali popolnoma materina prsa. Stvar, ki se da otroku v usta, se oslini; na tej slini se pa razvije stotine mikroskopsko majhnih gobic, katerih prostim očesom ne moremo videti. Na eni sami taki stvari je lahko na milijone takih gobic. Mnogokrat so take gobice neškodljive, toda med njimi je tudi mnogo škodljivih, ki povzročajo razne bolezni, posebno po leti, ko vročina pospešuje rast škodljivih bacilov. Navadno otrok od tega bruha, se znoji, dobi vročino, ne spi dobro in vedno kriči. Ráditega je najbolje, da se otrokom v tem prvem letu ne daje nikakih igrac v usta, in ako se daje otroku kaj v roke, je treba paziti, da tega ne nosi v usta. Nekateri otroci imajo tudi črno navado, da sisejo prst. Sploh ima vsak otrok navado, da nosi v usta kar mu pride v roke. Tega moramo otroke odvaditi. Sprva, ko zapazimo, da nosijo prst v usta, je vedno treba takoj vzeti prst iz ust, a če ne bi to pomagalo, je treba namazati isti prst s kakšno stvarjo, ki peče, a ki ni nevarna, ali pa zvezati roke.

Zdrav otrok stoji na nogah, ako ga držimo že v četrtem mesecu. V osmem mesecu pa stoji že sam brez podpore. Zdrav otrok ne začne hoditi, ko je kar star. Otroci, ki pa še potem ne stoji, ko je star že le-

to in pol, pa ni zdrav, pač pa ima bolečine v kosteh. Tak otrok navadno stoji, ako ga opremo na noge ali pa joku, kadar ga silimo, da hodi. V takih slučajih otroka ne smemo siliti, da hodi, ker se jim lahko skrivi hrbet ali pa kostnjaka. Govoriti začne otrok že pri koncu prvega leta tupašev kak besedo. Od tega časa pa govori vedno več in več, dokler se njegov govor popolno ne razvije. Kadar pa otrok do tretjega leta ne spregovori, je to znamenje, da ne more sploh govoriti. Otroku se govor polagoma razvija. Kadar se otrok narodi, vidi, sliši in joku, če ga kaj boli, toda možgani niso še dovolj razviti, da bi se zavedal vsega tega. Kadar kdo zaropota, se otrok prestraši; kadar pride na svetlobo zamiži z očmi. Mnogokrat se otrok nasmeje že ko je tri ali štiri tedne star, toda to ni pravi smeh.

Sele, ko je otrok star štiri tedne se začne za njega šele pravo življenje. Najprvo gleda otrok okoli sebe in skuša posnemati kak glas. Seveda še ne ve, kaj je, vendar dobi od tiske in skuša, da si jih zapomni. Pozneje pa dete že razume, če ga ljubimkuj; gleda pozorno na onega, ki se igra z njim, in največkrat gleda svoje roke. To se največkrat zgodi, kadar je otrok v tretjem mesecu. Sedaj se otrok že smeja, kadar se kdo igra z njim. Že v tretjem mesecu se lahko spozna, da otrok daje od sebe nekaj glas, kadar se z njim pomenkuje. Seveda je ta glas še nenaraven in samo neko hrkanje, ki je pa dovoljno znamenje, da se dete zaveda, da je nekdo blizu njega, ki hoče govoriti. Vendar to še ni govor. Dete od tega časa pozna mater, se umiri, kadar sliši njen glas, steguje ročice, in prijemlje razne predmete. Najbolj pa otrok napreduje, kadar spolni šest mesecev starosti. Odtedaj naprej je čuti že različne glasove od njega, skuša se spenjati, postavljati in klobčati.

Z otrokom se mora vedno govoriti počasi, bistro in jasno, da tudi otrok tako pozneje za nami govori, ker sicer se dolgo ne bo naučil pravega govora.

Zveza časnikarjev.

Bilo je pred nekako dobrimi tremi leti, ko se je v New Yorku ustanovila takozvana "American Association of Foreign Language Newspapers", ki danes jako dobro deluje in se razvija. To je zveza, pri kateri so časopisi vseh jezikov razven nemških in angleških. Namen te zveze je povedati Amerikancem, koliko moč imajo inozemski časopisi v Ameriki, koliko čitateljev in naročnikov imajo, in kaj se lahko doseže v Ameriki s pomočjo tujezemskih časopisov.

Amerikanci so že večkrat prav nevoščljivo gledali na tujezemske časopise, ki shajajo v Ameriki. Amerikanci so trdili, da taki časopisi silno škodujejo naselencem, ker slednji berejo samo časopise, ki so tičkani v domačem jeziku, a ameriške časopise zanemarljajo. S tem se ne bodejo nikdar privadili razmeram, ki vladajo v Ameriki, ker ameriški časopisi, ki izhajajo v tujih jezikih v Ameriki, ne morejo podučiti tujezemca o razmerah v tej deželi. To pa je neresnica, kar se je dokazalo.

Znano je, da večina časopisov, ali pa rekel bi vsi časopisi, ki izhajajo v tujih jezikih v Ameriki, se strastno opirajo Ameriki kot svoje nove domovine. V tem duhu poročajo tudi svojim čitateljem. Za staro domovino imajo le slabe novice, ker večina njih čitateljev je taka, da je z nevoljo obrnila stari domovini hrbet in šla iskat boljše sreče v deželo, kjer se najde. Tako so tujezemski časopisi v Ameriki prvi učitelji tujezemcev, ki jih učijo, kako in kam se naj obrnejo, da postanejo čimprej dobri državljani, da dobio čim prej pravice do volitev. In kaj nai tudi ponudite priprostemu človeku, ki pride v Zjedinjene

države iz Evrope? Ali naj vzame prvi dan, teden, mesec, leto ameriški časopis in ga čita? Ne, on mora najprvo dobiti časopis v svojem domačem jeziku, katerega bo razumel, in v katerem bo bral nasvete, kako se naj ravna v tej deželi. Tujezemski časopisi v Ameriki so torej največja pomoč naselencev, ki bi brez njih daleč zabredli.

Velikonska obsežnost Zjedinjenih držav potrebuje marljivih in močnih naselencev, da spremenijo deželo z ročnim delom v rodovitni svet, kjer se potem lahko kmetuje in trguje. Največji blagor za razvite Zjedinjenih držav je bilo naseljevanje iz Evrope. Še vedno se potrebuje mnogo milijonov naselencev po južnih in zapadnih državah, ker splošno je znano, da tu rojen delavec ni tako dober za taka dela, ki jih opravlja naseljeni delavec. Na Nemškem se ljudje precej dobro preživljajo, dočim kaže statistika, da pride na Nemškem na vsako kvadratno miljo 196 prebivalcev, a v Zjedinjenih državah pride na isti prostor samo 36 ljudi. Kakor nadalje pravi statistika, je 65 odstotkov vseh ljudi v Ameriki, ki imajo farme ali delajo na farmah, naselencev, ki so prišli sem v zadnjih tridesetih letih Angleži, prvi prebivalci Zjedinjenih držav, niso dobri kmetovalci, Anglija je večinoma tovarniška dežela. Zato s opa Zjedinjene države potrebuje in se potrebujejo naselencev, ki odbelujejo svet in ga pripravljajo za rodovitnost.

Nadalje. Statistika pravi, da se potrebuje povprečno en tisoč dolarjev, da se otroka naredi godnega, da izdeluje sam kaj. In če pride na leto en milijon naselencev v Zjedinjene države, in velja vsakega naseljenca 29.00 dolarjev, predno mu je dovoljeno stopiti na suho tedaj profitirajo Zjedinjene države vsako leto od naselencev 29 milijonov dolarjev samo od naselencev, ne da bi pri tem šteli še tisoč milijonov dolarjev vrednosti dela onih ljudi, ki prihajajo vsako leto k nam.

Dolžnost vlade je torej, da z naselenci, ki so res vredni prihoda v našo deželo, postopajo lepo in dostojno, ker naselenci so največji blagor Zjedinjenih držav.

Roparji.

Stari Tomaž se je zdrznil. Od okna sem je slišal taen prihuljen ropot in koj nato je svignila mimo okna črna postava in za njo še druge. Tomaž si je komaj upal dihati in od razburjenosti mu je srce skoko slišno utripalo. "Kaj neki hočejo te črne postav v tako pozni noči pri meni," je hipoma pomislil, toda že v naslednjem trenutku mu je šinilo v glavo: "Ha, okrašt, me močejo lopovci. Vedo, da ima stari Tomaž denar, toda jaz se ne nisem vse življenje trudil in pehal zato, da bi mi sedaj tatovi odnesli vse moje premoženje. Ha, lopovi tatinski, pomnili boste še, kdaj ste hoteli okrašt starega poštenega Tomaža." Komaj slišno je vstal iz postelje in šel k oknu gledat, kaj da se godi zunaj. Toda nič ni bilo. Pač! Sedaj je slišal, kako je začel škripati zapah in kako je eden izmed tatov z neko železno stvarjo poskušal privzdigniti zapah. Zdal in zdaj je moral zapah odleteti. Tomaž ni imel časa premišljevat, kaj da mu je storiti v tem slučaj. Skočil je k steni, pograbil puško in se postavil z njo pred zapah. Nekaj trenutkov je bilo zunaj vse tiho, slišalo se je le polglasno mrmljanje.

Nato so začeli nadaljevati z ulomom. Tomaž se je komaj premagoval, da ni skozi luknjo pri vratih ustrelil lopova, ki se je najbolj trudil odstraniti zapah. Zdalci je zapah zakrčkal in vrata so se nalahno odprla in v sobo je stopil eden izmed onih črnih postav. "Na, tu imaš lopov," je zakrčkal Tomaž, zavijtel puško in udaril roparja s tako močjo s kopito po glavi, da se je ta brez

glasu sesedel na tla. Hotel je udariti drugič, toda v tem hipu se mu je posvetilo pred očmi, sledil je zamolkel pok in Tomaž se je zgrudil nezavesten na tla.

Zgodaj drugo jutro je hitela stara Polajnarica mimo Tomaževe koč v gozd po drva. Pod oknom je kakor po navadi malo postala ni poklicala Tomaža: "He, Tomaž, ali si že vstal?" Toda v koči se ni nihče oglašil. Vse je bilo tiho. Šla je okrog hiše. Prišedši do vrat je od strahu kriknila in odskočila nazaj: "Jezus, Marija, Tomaž je mrtev." Kolikor je mogla je hitela nazaj v vas, "Dolinarjev Tomaž je mrtev, ubit je," je pravila osuplim vaščanom, potem pa brž hitela po orožnike in jih peljala k Tomaževi koči. Ko sta stopila orožnika v koč, sta našla poleg Tomaža na tleh še drugega mrtveca — Polajnarjevega Toneta. Bil je ves oblit s krvjo, toda popolnoma mrtev še ni bil. Ko sta ga močila z vodo, je prišel kmalu k zavesti in se prestrašeno oziral okoli sebe. Ko je pa opazil orožnika zraven sebe, je divje zatulil in se zopet onesvestil. Tudi Polajnarica, ki je začela t akrik je prihitela v koč. Ko je pa zapazila svojega sina, je obupno kriknila in se zgrudila na tla. — Orožnika sta Tonetu za silo obvezala glavo, ga odgnala s seboj, koč pa zaprla. Pred sodnikom je moral vse izpovedati in ko je uvidel, da nič ne utaja, je povedal za vse skrivnice. Ti so bili Dularjev hlapec, Gregčev Juri, Boštakov Janez in on. Zvečer so odpeljali vse v zapor. Stara Polajnarica od žalosti ni vedela kaj narediti. Sedela je za pečjo, se jokala in ponavljala: "Moj Bog, da je moral kaj takega storiti!"

Raznoterosti.

Poljske sufražistije. Te dni je prišla deputacija poljskih žen k deželni odboru v Lvov da se pri predsedniku odbora za volilno reformo poteguje za volilno pravico. V imenu deputacije je izrazila gospa Dniebianka obžalovanje, da četudi so poljske stranke v svojih programih priznale žensstvu aktivno in pasivno volilno pravico v širjem ali pa v ožjem obsegu, ter so ob času volitev obljubile za volilno pravico žen se potegovati, sedaj ko se gre za konkretne sklepe, v prilog ženski pravici ničesar se ne stori. Predsednik odbora dr. Leo je odgovoril, da to zahtevo poljskih žen takoj izrazi odboru; v zakonskem načrtu g. Starzinskega se na to željo poljskih žen ni oziralo, ker zahteva ni dobila potrebne večine glasov.

Darežljivost bosanskih Mohamedancev. Iz Sarajeva poročajo: Akcija, ki jo je pričel bosanski deželnozborski klub "Združenih mohamedanskih organizacij" v svrhu denarne zbirke za turški "Hilali Ahmer" (Rdeči Polmesec), ki ima iste namene kot naš Rdeči križ, je imela v teku treh dni izpolnjen uspeh. Kot izjavljata voditelja mohamedanske organizacije posl. Sulejman Rifat-beg Pašić in Mustajbeg Mutevelić, je dobilo predsedstvo kluba dosedaj 96.000 K. Mnoge žene begov in ag so znaten del svojega kinča, sestavljenega iz dukatov, darovalne radovoljno v ta namen. Nabrano vsoto so dne 20. nov. turškemu "Hilali Ahmer" poslali.

Koliko je veljalo odkritje Amerike. Neki španski časopis poroča o knjigovodstvu lajdjeplodne družbe Pinzon v Palosu na Španskem. Ta trdka je materialno pomagala Kolumbu, da je mogel podvzeti svoje potovanje. Iz teh najdenih knjig je natančno razvidno, koliko je veljalo odkritje Amerike. Kolumb je dobil letne plače 1600 peset, njegova dva podkapitana po 900 peset. Moštvo ladje je dobivalo po 50 realov na mesec. Vse predpripravo za mornarico, ki je obstojala iz treh ladij, so stale 14.000 peset. Hrana je stala za vsakega moža na mesec 6 peset. Moštvo je iz svojega plačila Kolumb na

celem potovanju, ki je trajalo od meseca avgusta 1492 do marca 1493, za kar so mu povrnil 22.000 peset. Odkritje Amerike je stalo torej okroglo 36.000 peset, torej kakih 30 tisoč kron.

Kuhinja perzijskega šaha. Bivšemu šahu so se brezdvomno začele sline cediti po njegovi dragoceni kuhinji. Se pa tudi izplača, priti v posest take kuhinje kot je kuhinja perzijskega šaha. Na prestolu sedi danes majhen dečko, ki ima pa navzlic temu najdragocenejšo kuhinjo na svetu. Vsa kuhinjska posoda, krožniki, sklede, pokrovi, lonci reprezentirajo velikansko premoženje. Strokovnjaki cenijo vrednost te kuhinjske posode na deset milijonov mark. Vsi lonci so znotraj pozlačeni, žlice, vilice in krožniki so celo popolnoma zlati. Kuhinjski noži imajo v državi vdelane najdragocenejše kamne. Kuhar sme za šaha kuhati le v posodah, ki so vsaj iz čistega srebra. Celo posoda za sol in sladkor, ki se rabi v kuhinji, ste srebrni. Samo ena kuhinja je še tako dragocena, namreč kuhinja na madriškem kraljevem gradu, v kateri je mnogo zlatih in srebrnih loncev.

Dogodbica o nemškem vseučiliškem profesorju v Pragi. V prazkih nemških krogih splošno pozornost vzbuja afera znanega voditelja nemške prške kazine, dvornega svetnika, profesorja dr. Hueppe, bivšega načelnika higijeničnega zavoda na nemškem vseučilišču v Pragi. Profesor Hueppe, katerega strokovnjaške kritike nimajo v učenem svetu velike veljave, je vsled naravnostne želje svojih kolegov z nemške univerze v disciplinarni preiskavi. Glede na senzacijo, ki jo je ta zadeva v nemških krogih vzbudila in gled na to, da praškim Nemcem je veliko na tem ležeče, da afera ne pride v širjo javnost, je zanimivo izvedeti nekoliko več o delavnosti suspendiranega nemškega učenjaka, prof. dr. Hueppe in o vzrokih, zakaj se je zoper njega upeljala disciplinarna preiskava. Če

Feeling Better Already Thank You!

Bredem sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

Dr. Richterjevim Pain-Expellerjem.

Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb, 25 in 50c. steklenice.

F. A. D. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y.
Dr. Richterjevo Cough Pillle ališajo. (25c. ali 50c.)

MATIJA SKENDER

Slovenski in Hrvatski javni notar za Ameriko in stari kraj.

Sprejema tožbe — Zagovarja in tolmači na sodišti. — Zahteva in i. t. j. odškodnine od kompanij za ponesrečene pri delu. — Dela o oblastilih, kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostiti vojašine, dolžna pisma itd. Iztirja dolgove tukaj in v starem kraju. — Izvršuje vsa v n. tarako stroko spadajoča dela. Cene vedno umerne. — Svoji k svojemu!

5241 Butler St. Pittsburgh, Pa.
BELL PHONE 7-R FISK

DOMAČE VINO!

Naprodaj imam veliko zalogo doma narejenega vsakovrstnega čistega vina. Prodajam ga doma in tudi pošiljam na vse strani Zjedinjenih držav. Vsa naročila izvršim hitro in točno. Vsem rojakom se priporočam za obilna naročila.

M. SKEBE, 980 Ivanhoe Rd. 5 Points, Collinwood, Ohio

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAC

6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih in trpehlih "jesenskih in zimskih oblek ter sukenj. Prodajam obleke po meri in že narejene. Priporočam se slavnim društvom v namrvo uniform in izvršujem vsa druga krojaška naročila. Priporočam tudi svojo veliko zalogo vseh možkih potrebščin.

EDINI ZALOŽNIK VSEH SOKOLSKIH POTREBŠČIN.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

ZASTONJ! Vprašajte za iztis "Severovega Almanaha in Zdravoslovja za leto 1912," svojega najbližnjega lekarnika ali trgovca z leki.

Severov Balzam za Pljuča.

(Severa's Balzam for Lungs.)

Dragoceno zdravilo za

suhi in dušljivi kašelj, rehlji in silpljivi kašelj, jutrnji in večerni kašelj, zastareli in trdovratni kašelj.

Ne škodljiv lek za otroke in odrasle

Donaša zelo zaželeno olajšbo pri zdravljenju prehladov, vnetice sapnika, oslovskega kašlja, davice, hripavost in sličnih obolenj dihalnih organov.

Vedno zanesljiv = Vedno izdaten.

Izkušeni ljudje dajejo prednost temu leku pred vsakim drugim zdravilom.

Na prodaj kjerkoli so lekarne ali trgovine z leki

Dvojna velikost: 25c in 50c.

Recite "NE" kadar se vam ponuja kako drugo namesto tega. Zdravniški se daje zastonj vsem, ki pišejo na naš zdravniški oddelek.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

